

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819200172
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8819200172.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: E. Ž., F.. XX. XX. XXXX, Q. T. R. Ž. XXX, XXX XX R. Ž., o zaplatenie 4.078,13 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4078,13 eur, úrok 119,49 eur, úroky z omeškania v sume 2,01 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4425,63 eur od 8.1.2019 do 14.1.2019, zo sumy 4078,13 eur od 15.1.2019 do zaplatenia, a to všetko jej povoľuje uhradiť v 50-eurových mesačných splátkach splatných vždy každého 25-teho dňa toho, ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieťa.

Žalobcovi priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 4078,13 eur spolu s nezaplatenými úrokmi v sume 119,49 eur, úrokmi z omeškania vo výške 2,01 eur, úrokom vo výške 7,90% ročne z nezaplatenej istiny 4425,63 eur od 1.1.2019 do 14.1.2019, z nezaplatenej istiny 4078,13 eur od 15.1.2019 do zaplatenia. úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny 4425,63 eur od 1.1.2019 do 14.1.2019, z nezaplatených úrokov 119,49 eur od 1.1.2019 do zaplatenia. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 2.10.2015 uzatvoril žalobca so žalovaným Úverovú zmluvu č.249773 (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 5900,- eur. V zmysle bodu 1.1. Zmluvy, sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy aj Všeobecné obchodné podmienky - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej len „VOP“), a teda niektoré z náležitostí, ktoré má v zmysle právnych predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie náležitosti sú v uvedených všeobecných obchodných podmienkach. Náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) resp. v neskorších zneniach zákona písm. 1) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje Zmluva v bode 1.2. v spojení s VOP, z ktorých vyplýva tiež anuitné splácanie úveru, pričom počet a termíny splátok istiny a úrokov sú rovnaké a sú určené termínom splatnosti anuitnej splátky. Uvedené platí aj pre údaj o výške, počte a termínoch splátok iných poplatkov. Výška, počet a termíny splátok poplatkov, u ktorých sú tieto údaje a povinnosť ich úhrady zrejme už v čase uzatvorenia zmluvy, sú teda uvedené v samotnom texte Zmluvy. Ostatné poplatky, ktorých účtovanie nie je zrejme v čase uzatvorenia zmluvy sú uvedené v Sadzobníku poplatkov, ktorý je súčasťou Všeobecných obchodných

podmienok, a tým aj súčasťou Zmluvy. Z povahy jednotlivých poplatkov vyplýva, že nie je možné vopred stanoviť počet, koľkokrát bude klient daný poplatok povinný zaplatiť, pretože uvedené bude závisieť od toho, koľkokrát danú službu banky využije. Zároveň, termín splatnosti poplatku vyplýva zo zásad spoplatňovania, ktoré sú súčasťou Sadzobníka poplatkov, a ktoré stanovujú, kedy je ktorý poplatok splatný. Poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia Zmluva neuvádza, nakoľko na základe zmluvy o pôžičke nevznikajú nesplatené zostatky s rôznymi úrokovými sadzbami. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na zverejnené uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018, uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 4Cdo/211/2017 zo dňa 23.04.2018, uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 3Cdo/56/2018 zo dňa 17.04.2018, uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 4Cdo/187/2017 zo dňa 23.04.2018, uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 4Cdo/65/2018 zo dňa 26.9.2018, uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 5Cdo/132/2017 zo dňa 29.10.2018. Najvyšší súd SR vo všetkých uvedených judikátoch považoval dovolanie žalobcu v otázke nutnosti rozpisu splátky v zmluve za prípustné a dôvodné, pričom ohľadom predmetnej právnej otázky konštantne uvádza, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Žalobca ako banka si s odbornou starostlivosťou preveril žalovaného ako žiadateľa o úver pred jeho poskytnutím ohľadom jeho schopnosti splácania úveru v zmysle § 7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Pri posudzovaní bonity žalovaného pritom banka berie do úvahy vždy: - údaje zo Spoločného registra bankových informácií a Nebankového registra klientskych informácií (SRBI/NRKI) - preverenie záväzkov žiadateľa a ich splácania a následne buď - report zo Sociálnej poisťovne - preverenie príjmov žiadateľa v súlade s § 170 ods. 19 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a vykonávacím predpisom (aktuálne č. 11/2018 Z.z.) a - údaje poskytnuté samotným žalovaným v Žiadosti o poskytnutie úveru - údaje o príjmoch, výdavkoch a záväzkoch žiadateľa alebo - kreditné a debetné obraty na bežnom účte klienta - v prípade klientov, pre ktorých banka dlhodobo vedie bežný účet, na základe čoho je schopná s odbornou starostlivosťou posúdiť ich bonitu. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti (prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas), a preto žalobca na základe Výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 31.12.2018 v zmysle § 565 a § 53 ods. 9 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v súlade s Úverovou zmluvou a VOP a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia Druhou upomienkou/Opakovaným upozornením zo dňa 29.10.2018. Výzva na predčasné splatenie úveru a druhá upomienka/opakované upozornenie boli žalovanému doručené resp. sa dostali do sféry jeho dispozície. Pohľadávka žalobcu voči žalovanému ku dňu predčasného zosplatenia (31.12.2018) pozostávala z istiny poskytnutého úveru vo výške 4425,63 eur, úrokov 119,49 eur, úrokov z omeškania 2,01 eur, poplatkov 60 eur, poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver 0,0 eur. Žalovaný po zosplatení úveru do dňa podania žaloby uskutočnil úhrady spolu vo výške 347,50 eur, o ktoré bol znížený dlh žalovaného. Žalobca ohľadne úroku z omeškania zo zmluvných úrokov odkázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 14Co/542/2016-59 zo dňa 13.6.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/19/2017-103 zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 16co/ 111/2017-82 z 22.3.2018, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne čk. 19Co/143/2017-60 z 19.4.2018. Ohľadne nároku na zmluvný úrok po predčasnom zosplatení podľa žalobcu nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení s poukazom na § 502 ods. 1 a 3, § 499 a § 497 obchodného zákonníka. V uvedenej súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline čk. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.1.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.2.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre čk. 8Co/193/2017-88 zo dňa 7.12.2017, uznesenie Krajského súdu v Nitre čk. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, rozsudky Krajského súdu v Košiciach čk. 5co/297/2017 zo dňa 13.2.2018 a čk. 5Co/311/2017 zo dňa 15.2.2018 a čk. 5Co/250/2017 zo dňa 13.2.2018 a čk. 5Co/372/2017 zo dňa 22.3.2018 a 5Co/414/2017 zo dňa 27.3.2018 a čk. 5Co/339/2017 zo dňa 22.3.2018, ktorými krajský súd priznal nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatení úveru, rozsudok Krajského súdu v Bratislave čk. 8co/138/2017-83 z 27.3.2018. K vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania a priamo aj k ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatení dlhu sa jasne vyjadril vo svojej rozhodovacej činnosti aj Najvyšší súd Českej republiky rozhodnutí č. k. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21.08.2014. Žalobca poukázal aj na návrh zákona (neskôr prijatý pod č. 106/2014 z.z.) z roku 2013, ktorým sa mal meniť a doplniť Občiansky zákonník, ktorý obsahoval pod č. 1. ustanovenie, ktorým sa navrhovalo nasledujúce doplnenie Občianskeho zákonníka: „Úroky za poskytnutie peňažných

prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa 565.“. Táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 Z.z. ani žiadna iná zákonná novelizácia takéto ani obdobné ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu, neobsahuje.

2. Žalovaná k žalobe uviedla, že dlžnú sumu, ktorú žalobca požaduje, nie je schopná uhradiť naraz, žiada preto o povolenie uhradiť dlžnú sumu v splátkach, vzhľadom na svoje sociálne a majetkové pomery. Žalovaná navrhla splátku vo výške 50 eur mesačne, ktorá zodpovedá jej momentálnym majetkovým možnostiam. Pokiaľ ide o samotné vyjadrenie sa k žalobe, nevie sa jednoznačne vyjadriť, ponecháva rozhodnutie o žalobe na úvahe súdu.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to úverovou zmluvou č. 249773 zo dňa 2.10.2015, Žiadosťou o poskytnutie spotrebného úveru z 2.10.2015, Všeobecnými obchodnými podmienkami účinnými od 1.3.2015, Obchodnými podmienkami účinnými od 15.12.2014, Sadzovníkom poplatkov účinným od 1.3.2015, Opakovaným upozornením zo dňa 29.10.2018, Výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 31.12.2018, Prehľadom splácania do predčasného zosplatnenia, Stavom omeškaných splátok, Prehľadom splácania po predčasnom zosplatnení, Reportom Sociálnej poisťovne, Písomným podaním žalobcu zo dňa 6.6.2019 s prílohami, a to doručenkami, Prehľadom splácania do predčasného zosplatnenia, Stavom omeškaných splátok, Prehľadom splácania po predčasnom zosplatnení, Prepočtom úrokov z omeškania, Prepočtom zmluvných úrokov, písomnými podaniami žalobcu z 29.5.2019 a zo 16.7.2019 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Žalobca ako banka a žalovaná ako klient uzavreli dňa 2.10.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Z tejto zmluvy vyplýva, že žalovanej bol poskytnutý úver za nasledovných podmienok: výška úveru 5900 eur, úroková sadzba 7,9 % ročne, poplatok za poskytnutie úveru 177 eur, poplatok za poistenie 0 eur mesačne, výška mesačnej splátky 76,89 eur, počet splátok 108, deň splatnosti 27. deň kalendárneho mesiaca, konečná splatnosť 28.10.2024, výška RPMN 9,15%, priemerná RPMN 15,44%, celková čiastka na zaplatenie 8481,12 eur.

5. Žalobca ďalej súdu predložil „Opakované upozornenie“ zo dňa 29.10.2018 adresované žalovanej, ktorým je táto vyzývaná k úhrade dlžnej sumy 104,22 eur najneskôr do 3.11.2018 s upozornením na možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Podľa predloženej doručenky bola táto listina žalovanej doručená dňa 5.11.2018.

6. Žalobca tiež súdu predložil „Výzvu na predčasné splatenie úveru“ zo dňa 31.12.2018, v ktorom žiadal žalovanú uhradiť sumu 4607,13 eur do 31.12.2018. Podľa predloženej doručenky bola predmetná výzva žalovanej doručená dňa 7.1.2019.

7. Zo žalobcom predloženého prehľadu splácania - do predčasného zosplatnenia vyplýva, že žalovaná do predčasného zosplatnenia úveru uhradila žalobcovi sumu 2690,18 eur.

8. Zo žalobcom predloženého prehľadu splácania - po predčasnom zosplatnení vyplýva, že žalovaná uhradila žalobcovi sumu 347,50 eur dňa 14.1.2019.

9. Zo žalobcom predloženej špecifikácie zo dňa 6.6.2019 je zrejmé, že žalovaný uhradil do dňa zosplatnenia na istinu sumu 1474,37 eur, na základe čoho dlžná istina ku dňu zosplatnenia predstavovala 4425,63 eur (poskytnutá suma 5900,- eur - splátky istiny 1474,37 eur = 4425,63 eur). Po zosplatnení úveru žalovaný dňa 14.1.2019 uskutočnil úhradu vo výške 347,50 eur, ktorá bola započítaná na istinu a ktorá bola zohľadnená žalobcom v žalobe. Dlžná istina tak ku dňu podania žaloby predstavovala 4078,13 eur. Žalovaný do zosplatnenia uhradil spolu sumu 2690,18 eur, pričom z tejto sumy bolo na istinu započítaných 1474,37 eur, na úrok bolo započítaných 1215,81 eur a na poistné bolo započítaných 0 eur. Priamo v predmetnom prehľade splácania sú uvedené aj konkrétne dátumy, kedy žalovaný uskutočnil konkrétne úhrady. Po zosplatnení úveru do dňa podania žaloby uskutočnil žalovaný úhradu vo výške 347,50 eur, ktorá bola započítaná na istinu, pričom uvedené je zrejmé z prehľadu splácania - po predčasnom zosplatnení. Po podaní žaloby žalovaný neuskutočnil žiadnu úhradu. Žalobca poukázal na bod 2.5.3 Obchodných podmienok pre úvery občanom, kde je definované anuitné splácanie. Nezaplatené úroky - 119,49 eur predstavujú dohodnutý úrok v zmysle Zmluvy bod 1.2., ktorý bol žalovaný povinný splatiť v rámci anuitných splátok poskytnutého úveru. Úroková sadzba vo výške 7,9 % p.a. vyplýva zo Zmluvy. Zmluva bola uzatvorená na dobu určitú - do splatenia všetkých záväzkov klienta

voči banke a preto sa úroky počítajú až do úplného zaplatenia dlhu. Vyčíslený úrok je nakumulovaný nezaplatený úrok z nezaplatených splátok do dátumu zosplatenia úveru. Každá omeškaná dlžná splátka je odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročená aj úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a. Úrok z omeškania bol dohodnutý v Zmluve v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Vyčíslené úroky z omeškania sú nakumulované neuhradené úroky z omeškania do dátumu zosplatenia. Žalobca ako prílohu k žalobe predložil súdu Stav omeškaných splátok na úvere (posledné 4 omeškané splátky pred zosplatením), z ktorého je zrejmé, že žalovaný bol v omeškaní pred zosplatením so splátkou, ktorej splatnosť bola dňa 27.9.2018, 29.10.2018, 27.11.2018, 27.12.2018, pričom výška omeškanej splátky je uvedená v stĺpci „Suma splátky“.

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

12. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov, 18aa)
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

13. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

14. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

15. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

20. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

21. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

22. Ako vyplýva z § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

23. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

24. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

25. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania

neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

26. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

27. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

28. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

29. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 2.10.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Z tejto zmluvy vyplýva, že žalovanej bol poskytnutý úver za nasledovných podmienok: výška úveru 5900 eur, úroková sadzba 7,9 % ročne, poplatok za poskytnutie úveru 177 eur, poplatok za poistenie 0 eur mesačne, výška mesačnej splátky 76,89 eur, počet splátok 108, deň splatnosti 27. deň kalendárneho mesiaca, konečná splatnosť 28.10.2024, výška RPMN 9,15%, priemerná RPMN 15,44%, celková čiastka na zaplatenie 8481,12 eur. Žalovaná uhradila celkovo k predmetnému úveru sumu 3037,68 eur.

30. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

31. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

32. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

33. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

34. V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

35. Nakoľko sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, súd sa ďalej pri svojom rozhodovaní v danom prípade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru pri ročnej úrokovej sadzbe vo výške 7,9 % v čase podpisu zmluvy.

36. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

37. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov v období október 2015 činil úrok od 9,88% do 11,37% p.a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade neprevyšuje mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

38. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

39. Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

40. Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

41. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

42. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom.

43. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 31.12.2018 teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 31.12.2018, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

44. Žalovaná nenamietala skutočnosti týkajúce sa mimoriadneho zosplatnenia úveru, preto mal tieto súd za nesporné a vychádzal zo žalobcom tvrdených a žalovanou nerozporovaných skutočností.

45. Napríklad z rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/370/2013 zo dňa 27.10.2014 vyplýva: „Podľa zákonom stanovenej úpravy splatnosti úrokov podľa obchodného ako aj občianskeho práva (§ 658 ods.1 OZ podľa ktorého pri peňažnej pôžičke možno dojednať úroky) úroky sú splatné najneskôr spolu s istinou. Veriteľ nie je oprávnený žiadať od žalovaných ako dlžníkov zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Z uvedenej zákonnej úpravy nevyplýva, že po vyhlásení celého úveru za splatný sa ďalej úročí istina úveru do zaplatenia (do vrátenia peňažných prostriedkov prislúchajú úroky len v prípade vrátenia peňažných prostriedkov pred dobou splatnosti podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka). Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti (veriteľ neposkytuje finančné prostriedky po lehote splatnosti).“

46. Záver súdu, že zmluvné úroky z úveru prislúchajú žalobcovi len do doby splatnosti dlhu, resp. do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, zodpovedá ustálenej súdnej praxi, ako aj judikatúre vyšších súdnych inšancií. Čo sa týka predčasnosti zosplatnenia úveru, ide vo svojej povahe o jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorým tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia, a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktoré by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takýto stav v žiadnom prípade nemožno pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa, nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Navodil by sa tiež stav, v ktorom veriteľ by nebol nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky by mu nahrádzali stav jeho potencionálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa nemôže užívať právnu ochranu, nakoľko s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy spočívajúcej v úhrade príslušných úrokov z omeškania, a pokiaľ existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel

je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s §3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Iným právnym posúdením ohľadne priznania úrokov z úveru po zosplatnení istiny by sa súd dostal do rozporu s konštantnou judikatúrou (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.11.2013 sp. zn. 5Co/165/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2012 sp. zn.1Co/30/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 5Co/567/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30. júna 2015). V súvislosti s vyššie uvedeným názorom porovnaj závery uvedené v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/209/2018 zo dňa 25. 09. 2018.

47. V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazuje na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.

48. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobcovi tak vznikol nárok na istinu spolu s úrokom z úveru iba do 31.12.2018. Nárok uplatnený žalobou je teda v časti o zaplatenie istiny 4078,13 eur po započítaní realizovaných úhrad (poskytnutý úver 5900 eur - uhradená suma 1474,37 eur a 347,50 po vyhlásení mimoriadnej splatnosti započítaná na istinu = 4078,13 eur) v plnom rozsahu dôvodný, keď žalovaná žalobcovi pohľadávku v uvedenej výške neuhradila, jej výšku nerozporovala, a preto súd zaviazal žalovanú k jej uhradeniu.

49. K uvedenej sume bolo potrebné priznať aj kapitalizovaný zmluvný úrok z istiny vyčíslený do zosplatnenia úveru (t.j. do 31.12.2018), po započítaní realizovaných úhrad v sume 1215,81 eur, vo výške 119,49 eur, ako aj kapitalizovaný úrok z omeškania vyčíslený ku dňu zosplatnenia vo výške 2,01 eur, vyčíslený z jednotlivých splátok úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, s ktorými bola žalovaná v omeškaní. Žalovaná bola povinná nesplatenú časť úveru zaplatiť na základe výzvy na predčasné splatenie úveru.

50. Súd však nemohol žalobcovi priznať úrok z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti z dôvodov uvedených vyššie, preto súd zamietol nárok žalobcu na úrok z úveru vo výške 7,90 % ročne zo sumy 4425,63 eur od 1.1.2019 do 14.1.2019 a zo sumy 4078,13 eur od 15.1.2019 do zaplatenia.

51. S ohľadom na to, že úrok z úveru, v danom prípade vo výške 119,49 eur, nemožno úročiť ďalším úrokom z omeškania (zákaz anatocizmu, viď rozsudok Veľkého senátu obchodného kolégia NS ČR zo dňa 24.3.2004 pod sp. zn. Odo 101/2002, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Odo 689/2006, sp. zn. 31Cdo2036/2009, sp. zn. 35Odo 101/2002, ako aj uznesenie Ústavného súdu ČR sp. zn. ÚS 1893/08 zo dňa 13.11.2008), súd žalobu v časti o zaplatenie úroku z omeškania z kapitalizovaného zmluvného úroku odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru (úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 119,49 eur od 1.1.2019 do zaplatenia) ako nedôvodnú zamietol.

52. Z uvedených rozhodnutí je možné ustáliť, že „Dohoda o platení úrokov z omeškania zo zmluvných úrokov je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre rozpor so zákonom“. Preto treba konštatovať neplatnosť takejto dohody (o úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka).

53. V týchto súvislostiach súd poukazuje napríklad aj na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/102/2018 z 13. 12. 2018, sp.zn. 14Co/20/2017 zo 14. 06. 2018.

54. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

55. Tým, že žalovaná neuhradila dlžnú sumu riadne a včas, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu a žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania.

56. Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručeníu je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručeníu najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011, sp. zn. 5 Cdo 129/2010).

57. Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď dorúčením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vhozením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu. Stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť.

58. Jednostranný písomný prejav vôle je účinný voči adresátovi v okamihu, resp. dňom ocitnutia sa v jeho dispozičnej sfére a možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom (napr. vložením do poštovej schránky v mieste bydliska adresáta, ak sa tam zdržiava). Nie je prípadne rozhodné, že sa adresát nedozvedel v tento deň o obsahu právneho úkonu (Uz NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1334/2006).

59. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru malo dôjsť ku dňu 31.12.2018, pričom prejav vôle žalobcu sa dostal do dispozičnej sféry žalovanej najneskôr dňa 7.1.2019, kedy prevzala výzvu na predčasné splatenie úveru, ktorú dlžnú sumu mala uhradiť bezodkladne.

60. Žalovanú tak súd zaviazal na úhradu úroku z omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení výzvy na zaplatenie celého dlhu.

61. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, zaviazal ju súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 5% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády po zohľadnení úhrady žalovanej vo výške 347,50 eur dňa 14.1.2019.

62. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. V období od 8.1.2019 do 15.1.2019 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,0 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 5 % ročne, preto súd žalobcovi priznal tento nárok pri žiadanej sadzbe.

63. Súd na záver udáva, že napriek skutočnosti, že žalovaná na pojednávaní dňa 14.2.2019 vyjadrila vôľu splácať dlžnú sumu v splátkach, neboli naplnené predpoklady ustanovené v § 282 CSP, z ktorého vyplýva, že pokiaľ žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku. Žalovaná ponechala vec samú na rozhodnutie súdu, k žalobe sa nevedela vyjadriť. Podľa obsahu jej vyjadrenia možno ho považovať za žiadosť o zaplatenie sumy, na ktorú ju zaviazal súd, v splátkach. Okrem toho v prejednávanej veci sa jedná o spor spotrebiteľský, kedy spotrebiteľ požíva zvýšenú ochranu tak, ako to predpokladá ust. § 290 až 306 CSP a s prihliadnutím na túto zvýšenú ochranu zo strany súdu vo vzťahu k žalovanému, t.z. vo vzťahu k spotrebiteľovi z čoho vyplýva s prihliadnutím na ust. § 295 CSP, súd môže výnimočne vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl, preto sa vo vzťahu k spotrebiteľovi prikláňa k tzv. vyšetrovaciemu princípu, pokiaľ je to potrebné pre rozhodnutie vo veci (porovnaj Krajský súd Trenčín sp.zn. 5Co/244/2017 zo dňa 08. 11. 2017).

64. V prípade spotrebiteľských sporov nie je uznanie dlhu žalovaným - spotrebiteľom pred súdom skutočnosťou, ktorá by zbavovala súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by v konaní pasívni spotrebiteľia boli zvýhodňovaní voči spotrebiteľom, ktorí dlh pred súdom uznajú, a to častokrát len z obavy, že v opačnom prípade im nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach, z dôvodu neinformovanosti, neznalosti svojich práv, pocitu bezmocnosti voči dodávateľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený a pod. (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/79/2015 zo dňa 25. 2. 2016).

65. Podľa § 232 ods. 3 a ods. 4 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

66. Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach. Vzhľadom na finančné možnosti žalovanej, súd žalovanej povolil uspokojiť nárok žalobcu v primeraných splátkach po 50,- eur mesačne.

67. Žalovaná je nezamestnaná, pričom posledný rok bola práceneschopná. V júni si otvorila živnosť, avšak z tejto živnosti ešte nemá žiaden príjem. Poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške 121 eur, predtým bola doma aj s manželom, ktorý je vážne chorý a oňho sa starala, ako to robí aj v súčasnosti. Manžel poberá dôchodok vo výške 420 eur, jedná sa o úplný invalidný dôchodok. Bývajú v rodinnom dome, ktorý je ich vlastníctvom. Za elektrinu a plyn uhrádzajú mesačne 220 eur, 16 eur sa vodu. Osobitné výdavky majú spolu s manželom v súvislosti s ich zdravotným stavom, manžel je onkologický pacient, mesačne minie na lieky sumu 40 až 50 eur, mal 9 operácií a následne dostal aj infarkt. Žalovaná je tak isto onkologický pacient, na lieky mesačne minie 15 až 18 eur. V súvislosti s onkologickým ochorením manžela vznikajú aj ďalšie výnimočné výdavky s tým, že manžel má vývod, preto občas dôjde aj k poškodeniu tohto vrečka a s tým, aj k poškodeniu povedzme nábytku, kde im vznikajú ďalšie náklady na výmenu, tak isto v súvislosti s cestami na vyšetrenia nám, ktoré presne sa nedajú vyčíslieť. Žiaden majetok väčšej hodnoty, okrem rodinného domu, v ktorom s manželom žijú, nevlastní, žiadny ďalší iný príjem spoločne s manželom nemajú. Účelom priznania dlžnej sumy súdnym rozhodnutím nemôže byť likvidačné pôsobenie na spotrebiteľa, ktorý sa dostáva z finančných problémov, ale uspokojenie nároku veriteľa, pričom žalobca aj vzhľadom na priznanie nároku na úrok z omeškania nebude takýmto rozhodnutím nijako ukrátený.

68. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

69. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

70. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník

71. Žalobca uviedol úroky, ktorý nárok súd zamietol, ako príslušenstvo pohľadávky bez toho, aby ich špecifikoval v kapitalizovanej forme, teda vo forme, ktorá by predstavovala vlastne v istom slova zmysle uplatňovanú istinu. Za týchto okolností by nebolo dôvodné, aby súd tieto úroky kapitalizoval, takýmto spôsobom z nich vlastne vytváral istinu a bral ju do úvahy aj ako základ pre posúdenie miery úspechu a neúspechu sporových strán v tomto konaní. V danom zmysle ide len o príslušenstvo uplatňovanej pohľadávky, t.j. istiny (suma 4078,13 eur ako nezaplatená istina a kapitalizovaný úrok vo výške 119,49 eur, úrok z omeškania 2,01 eur), pričom túto istinu súd žalobcovi priznal. Preto nie je dôvod započítavať príslušenstvo pohľadávky viažuce sa na úspešne priznanú istinu žalobcovi ako neúspech v otázke náhrady trov konania. V tomto smere súd konštatuje, že so zreteľom na priznanú istinu má žalobca v konaní úspech vo výške 100 %. V súvislosti s vyššie uvedeným názorom súd poukazuje na aktuálnu judikatúru Krajského súdu v Prešove, napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove

sp.zn. 1Co/3/2019 zo dňa 26. 02. 2019, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/141/2018 zo 4.4.2019.

72. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.